

Σταχτοτσικνιάς

Είναι ο μεγαλύτερος από τους ερωδιούς που συναντούμε στη χώρα μας και αποτελεί τον κλασικό αντιπρόσωπο της οικογένειάς του. Μπορεί να παρατηρηθεί στην Ελλάδα όλο το χρόνο στους περισσότερους υγρότοπους. Αρκετοί Σταχτοτσικνιάδες είναι επίσης αποδημητικοί.

Από την αρχή της δημιουργίας του Πάρκου έχει μόνιμη παρουσία σ' αυτό και ξεφρνιάζει ευχάριστα τους επισκέπτες, πετώντας συχνά πάνω από τα κεφάλια τους με το μεγάλο άνοιγμα των φτερούγων του.

Συχνά, κατά την ανοιξιάτικη μετανάστευση μπορεί να δούμε 4 - 7 από αυτούς να ψάχνουν ήσυχα σημεία του Πάρκου για να ξεαποστάσουν λίγο από το μακρινό τους ταξίδι. Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, οι Σταχτοτσικνιάδες χρησιμεύουν για οδηγό στα Τρυγόνια κατά τις μεταναστεύσεις τους και μάλιστα πιστεύεται ότι, όταν αυτά κουρασθούν τα παίρνουν στη ράχη τους. Αφορμή για τη δοξασία αυτή αποτελεί το γεγονός ότι τα δυο αυτά είδη πουλιών φεύγουν την ίδια εποχή και ακολουθούν τις ίδιες διαδρομές. Γι' αυτό και σε πολλές περιοχές της χώρας μας τον ονομάζουν Τρυγονοσούρη ή Τρυγονοκράχη.

Εκτός από το μεγάλο του ανάστημα, ξεχωρίζει από τους άλλους ερωδιούς για το σταχτί πάνω μέρος του, το λευκό κεφάλι και λαιμό, με μια πλατιά μαύρη ράβδωση από το μάτι ως την άκρη του λοφίου. Το μακρύ, κιτρινωπό και αιχμηρό ράμφος του αποτελεί ένα «καμάκι» εκπληκτικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας. Κατά την περίοδο της αναπαραγωγής το ράμφος και τα καστανωπά πόδια του γίνονται κοκκινωπά.

Κάθετε πολλή ώρα ακίνητος κοντά ή μέσα στο νερό περιμένοντας υπομονετικά και με ένα αστραπιαίο τίναγμα του λαιμού και ράμφους «καμακώνει» με το ράμφος τη λεία του, συνήθως ψάρια και βατράχια αλλά και σκουλήκια, σαλιγκάρια, ποντίκια όταν τρέφεται σε χωράφια.

Έχει χαρακτηριστικό πέταγμα, με δυνατά και αργά φτεροκοπήματα ενώ ο λαιμός του είναι μαζεμένος μέσα στους ώμους και τα πόδια τετωμένα πίσω. Ζει κοντά στο νερό και φτιάχνει τη φωλιά του πάνω σε δέντρα ή σε καλαμιές. Φωλιάζει σε μεγάλους αλλά και μικρότερους υγρότοπους της χώρας μας, συνήθως σε αποικίες.

Ο Σταχτοτσικνιάς με λίγα λόγια:

- ➔ Έχει μέγεθος 91 εκατοστά και είναι ο μεγαλύτερος ερωδιός της Ευρώπης.
- ➔ Εξαπλώνεται σε όλη την Ευρώπη, στην Ελλάδα τον συναντούμε όλο το χρόνο.
- ➔ Ξεχωρίζει από το σταχτί πάνω μέρος, το λευκό κεφάλι και μακρύ λαιμό, το μακρύ μαύρο λοφίο στο πίσω μέρος του κεφαλιού, την πλατιά μαύρη ράβδωση από το μάτι ως την άκρη του λοφίου του, το ίσιο, μακρύ, μυτερό, κιτρινωπό ράμφος.
- ➔ Και τα δυο φύλα είναι ίδια.
- ➔ Φωνή: ένα βραχνό «κρικκ», πνιχτές κραυγές και κροτάλισμα του ράμφους.
- ➔ Φωλιάζει κατά αποικίες σε δέντρα ή σε καλαμιώνες.
- ➔ Τρέφεται με ψάρια, βατράχια, σκουλήκια, σαλιγκάρια, ποντίκια.
- ➔ Λατινικό όνομα: *Ardea cinerea*

Στην ίδια οικογένεια ανήκουν: Ήταυρος (*Botaurus stellaris*), Μικροτσικνιάς (*Ixobrychus minutus*), Νυκτοκόρακας (*Nycticorax nycticorax*), Κρυπτοτσικνιάς (*Ardeola ralloides*), Γελαδάρης (*Bubulcus ibis*), Λευκοτσικνιάς (*Egretta garzetta*), Αργυροτσικνιάς (*Egretta alba*), Προρφυροτσικνιάς (*Ardea purpurea*). Στο Πάρκο έχουν παρατηρηθεί κατά καιρούς σχεδόν όλα τα είδη των ερωδιών της Ελλάδας

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία - http://park.ornithologiki.gr/gr/env/visitor_09.htm
Κείμενο - Φωτογραφία: Γ. Μπεριάτος

Καλαμοκανάς

Ο Καλαμοκανάς που πείρε το όνομα του από τα ψηλά πόδια που είναι σα καλάμια. Έχει μακρύ ράμφος και άσπρο χρώμα με μαύρα φτερά. Κάνει τις φωλιές του κατευθείαν πάνω στο χώμα, σε μικρές νησίδες μέσα στον βάλτο, ώστε να είναι αποκομμένες από την στεριά και να προστατεύονται από χερσαίους εχθρούς

Η εποχή του φωλιάσματος είναι την άνοιξη, τον Απρίλιο. Εδώ έχουμε μέχρι και 40 φωλιές κάθε χρόνο. Τα μικρά μέσα σε 1-2 ώρες αφού γεννηθούν, εγκαταλείπουν τις φωλιές τους και αρχίζουν να τρέφονται μόνα τους με μικρά έντομα και σκουλήκια που βρίσκουν στα ρηχά νερά.

Μέσα στις 4 πρώτες εβδομάδες μαθαίνουν και να πετάνε. Είναι από τα λίγα είδη που τα νεογύνητα είναι ανεξάρτητα από τους γονείς τους από την αρχή για να επιβιώσουν.

Αργυροπελεκάνος (*Pelecanus crispus*)

Με άνοιγμα φτερών που ξεπερνά τα 3,2 μέτρα, είναι **το μεγαλύτερο υδρόβιο πουλί του κόσμου που μπορεί να πετάξει**. Παρά το μεγάλο όγκο και το τεράστιο ράμφος, ζυγίζει μόλις 9-11 κιλά, επομένως δεν είναι το βαρύτερο ιπτάμενο πουλί. Κάποτε οι Αργυροπελεκάνοι ήταν άφθονοι, αλλά σήμερα, αναπαράγονται μόνο στον Αμβρακικό και σε ελάχιστους άλλους υγρότοπους της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Αργυροπελεκάνος είναι είδος απειλούμενο με εξαφάνιση. Ο πληθυσμός του στη λίμνη Μικρή Πρέσπα -μετά από μακροχρόνιες προσπάθειες προστασίας και διατήρησης τους -έχει φτάσει σήμερα περίπου τα 1.000 ζευγάρια και αποτελεί τη μεγαλύτερη αναπαραγωγική αποικία στον κόσμο.

Όλοι μπορούν να αναγνωρίσουν έναν πελεκάνο, τεράστιο, άσπρο και με μεγάλη μύτη. Διαθέτει μία από τις πιο διάσημες σιλουέτες πουλιών. Ο Αργυροπελεκάνος είναι πανάρχαιο είδος και το πιο μεγαλόσωμο από τα επτά είδη πελεκάνων που επιβιώνουν σήμερα στη Γη. Είναι ο μόνος πελεκάνος που υπάρχει όλο το χρόνο στον Αμβρακικό.

Από τι κινδυνεύει

Οι άνθρωποι που ενοχλούν τις αποικίες είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την αναπαραγωγή του Αργυροπελεκάνου. Πολλά αυγά και πελεκανάκια πεθαίνουν από το κρύο ή από αφυδάτωση, όταν οι γονείς πετάξουν μακριά ενοχλημένοι από ψαράδες, κυνηγούς, επιστήμονες, μαθητές και **κάθε λογής αδιάκριτους επισκέπτες που επιμένουν να δουν τις φωλιές από κοντά**.

Οι επισκέπτες δεν είναι το μόνο πρόβλημα για τους Αργυροπελεκάνους του Αμβρακικού. Οι νησίδες όπου φωλιάζουν διαβρώνονται από τα κύματα. **Τα ψάρια που τρώνε έχουν μειωθεί**. Μερικοί πελεκάνοι **σκοτώνονται από λαθροθήρες** ή από πρόσκρουση σε εναέρια καλώδια. Και, ακόμα δεν γνωρίζουμε πόσο επηρεάζονται από τις **αλλαγές που έχει προκαλέσει ο άνθρωπος στα νερά** (σήμερα είναι πιο λίγα, πιο αλμυρά, πιο ρυπασμένα).

Πώς θα τον βοηθήσουμε

Αν προστατέψουμε τις φυσικές λειτουργίες του Αμβρακικού, εμείς θα έχουμε περισσότερα ψάρια και ο Αργυροπελεκάνος θα έχει ένα καλύτερο μέλλον. Σήμερα, ο πελεκάνος **συμβολίζει την ικανότητα μας να διατηρήσουμε τις λιμνοθάλασσες σε καλή κατάσταση** -αν υπάρχει φαί για τον πελεκάνο, θα υπάρχει και για τον άνθρωπο.

Δενδροβάτραχος

Από τα 5 είδη αμφιβίων που ζουν στη λιμνοθάλασσα ο δενδροβάτραχος και ο λιμνοβάτραχος είναι τα πιο κοινά.

Ο δενδροβάτραχος αφήνει τα δένδρα για το νερό μόνο κατά την περίοδο της αναπαραγωγής. Εκεί ζευγαρώνει και εναποθέτει τα αυγά του.

Ο λιμνοβάτραχος αντίθετα είναι κατεξοχήν υδρόβιο ζώο και ζει σε ομάδες. Και οι δύο χρησιμοποιούν τη μακριά και κολλώδη γλώσσα τους για να πιάνουν έντομα.

Στις όχθες της λίμνης Δασίου στη Ζήρεια, ζει ο πράσινος δενδροβάτραχος ο οποίος είναι ο μόνος βάτραχος στην Ελλάδα που δε ζει στο νερό αλλά σκαρφαλώνει στα κλαδιά των θάμνων και παραμονεύει φτερωτά έντομα.

Λιβελούλα

Ζει κοντά σε λίμνες, ρυάκια και υδροβιότοπους, τρέφεται με μικρά έντομα όπως κουνούπια, σκνίπες ή πεταλούδες και ζευγαρώνει στον αέρα.

Το αρσενικό, αφού ζευγαρώσει με το θηλυκό, γίνεται τροφή του, ώστε το θηλυκό να εξοικονομήσει τη μέγιστη δυνατή ενέργεια για την αναπαραγωγή! Το θηλυκό γεννά τα αυγά του συχνά πάνω σε φύλλα φυτών, που βρίσκονται κοντά ή πάνω στο νερό.

Οι μικρές τρίχες που φαίνονται στα πόδια της είναι εξωτερικά νεύρα!

Ο κύκλος ζωής της μπορεί να ποικίλλει από 6 μήνες έως 6-7 χρόνια.

Το μεγαλύτερο όμως μέρος της ζωής της η λιβελούλα το περνά ως νύμφη (χρυσαλλίδα) κάτω από το νερό. Σ' αυτό το στάδιο χρησιμοποιεί τα εσωτερικά της βράγχια για ν' αναπνέει και τρέφεται με γυρίνους και με ψάρια.